

Värdegrund för barn- och ungdomsarbetet i Skarpnäckskyrkan

Med värdegrund avser vi begrepp och värden som beskriver vårt förhållningssätt och som utgör de utgångspunkter vi har gentemot barn och ungdomar i Skarpnäckskyrkans barn- och ungdomsarbete. Varje ledare har ansvar för att motverka fysiska, sexuella, andliga eller känslomässiga kränkningar eller övergrepp mot alla som deltar i vår verksamhet.

Vår grundsyn på barn och ungdomar

Vår grundsyn på barn och ungdomar tar stöd i både Barnkonventionen och i Bibeln. I FN:s Barnkonvention, rörande alla barn och unga under 18 år, slås fast att barns bästa ska sättas i främsta rummet. I Skarpnäckskyrkans barn- och ungdomsarbete anser vi precis som det beskrivs i Barnkonventionen och Bibeln att:

- Barndomen har ett eget värde och är inte bara en förberedelse för vuxenlivet.
- Barnen har rätt till liv och utveckling, såväl fysisk, psykisk, andlig och social utveckling och har rätt att inte bli utnyttjade eller diskriminerade.
- Alla människor är skapade av Gud, till Guds avbild, med ett eget värde. Gud har skapat oss med en plan för varje individ (1 Mos 1:26-28, Ps 139:13-16). Alla barn har fullt och lika människovärde.
- Barn och unga ska vara med och påverka i frågor som rör dem, utifrån sin ålder och mognad. De har rätt att säga vad de tycker.
- Alla barn och unga har rätt att bli tagna på allvar och att bli respekterade för den man är och vuxna måste lyssna på dem.
- Vi ska behandla varandra, stora som små, så som vi själva vill bli behandlade (Matt 7:12).
- Ett barnperspektiv innebär att vuxna så långt som möjligt sätter sig in i barnets situation för att bättre kunna ta till vara barnets intresse och verka för barnets bästa.
- Vi har till uppgift att leda barnen fram till Jesus och undervisa dem i tidig ålder. Vi ska inte hindra dem från att komma till Gud (Matt 19:13-15, Ords 22:6). Jesus varnar de vuxna för att förleda barnen (Luk 17:1-3).

Vår utgångspunkt

I vårt barn- och ungdomsarbete vill vi främja en fysisk, psykisk, andlig och social positiv utveckling för barnen och ungdomarna. Vi tror att barn och ungdomar som möts med respekt ges större möjlighet att själva växa upp till ansvarstagande och harmoniska vuxna som respekterar andra.

Som ledare har vi ett övertag gentemot barnet och ungdomen. Vi förstår att de unga är i en beroendeställning där de kan uppleva det svårt att uttrycka om de känner att vuxna är för påträngande.

Vi ska undvika att göra barn och ungdomar beroende av oss på ett ohälsosamt sätt eller ett sätt som senare gör dem besvikna. Istället bör vi uppmuntra barnens och ungdomarnas delaktighet in i gemenskap med flera.

Kristet budskap i våra verksamheter

I våra verksamheter presenterar vi på olika sätt det kristna budskapet. Vi vill vara en plats där barn och ungdomar får kunskap om den kristna tron, får möjlighet att ställa frågor och utveckla sin egen tro.

Vi vill vara tydliga med det kristna budskapet i våra verksamheter när vi annonserar och informerar om våra verksamheter både till barnen, ungdomarna och till föräldrarna. Vi bjuder aldrig in till en aktivitet som "täckmantel" för undervisning om kristen tro utan är öppna och tydliga med vad vi gör och tror på. Vi ska aldrig utsätta minderåriga för kränkande påtryckningar att uttrycka sin tro, delge något eller ta beslut gällande tro. Vi uppmanar aldrig någon specifik person till att be högt men kan uppmuntra till allmän bön. Det är alltid frivilligt att be. Vid andakter och undervisning tar vi aldrig för givet att deltagare har särskilda förkunskaper i olika frågor. Vi säger till exempel inte "som de flesta vet..". Vid personliga samtal och förbön använder vi inte uttryck som "det här kommer från Gud" eller "så säger Herren" utan uppmuntrar personen att pröva det som sägs.

Barn och frälsning

Behöver barnen bli frälsta? Och ska vi utmana barnen till frälsning? Det är inga enkla frågor. I Bibeln ser vi hur Jesus, på ett tydligt sätt, lyfter fram barnen som förebilder. Att vara som barnen är att vara stor i Guds rike. Vi tror därför att barnen har del av Guds rike. De har alla tillgång till en naturlig och personlig relation med Jesus. Jesus utmaning till omvändelse är tydlig, det är en "vuxen" händelse som utgår från en tydlig insikt om skuld och ett avståndstagande ifrån "det gamla livet". Därför kan inte detta okomplicerat överföras på barn.

I vårt sammanhang, våra egna samlingar och läger, tilltalar vi alla barn som att de är älskade och omfamnade av Gud. Vi ser inte barnen som frälsta och ofrälsta. Vi vill inte vara med och skapa en uppdelning i barnens identitet eller i relationen till deras vänner. De är därför inte innanför eller utanför. Vi utmanar inte till omvändelse men uppmuntrar barn och ungdomar att ta viktiga beslut angående deras personliga relation till Jesus.

Miljöer

Vi vill vara en plats där det varken kan förekomma eller misstänkas kränkningar och övergrepp. Vi bör alltid ta med dessa tankar när vi planerar våra aktiviteter och samlingar till exempel vid val av lokal. Vi försöker så långt det är möjligt att möta barn och ungdomar i rum

med insyn och helst med två ledare närvarande. Detta för att skydda barnen och ungdomarna samt oss själva som ledare.

Vid läger och andra övernattningar eftersträvar vi att pojkar och flickor är uppdelade och sover med minst två ledare av samma kön närvarande.

Personliga samtal

Vi ska alltid respektera vad vi får höra i förtroende och för inte vidare detta till andra. Men vi lovar aldrig absolut tystnadsplikt. Behöver något föras vidare för barnets eller ungdomens bästa talar vi om att vi behöver göra det och försöker få deras samtycke. Vi talar också om till vem eller vilka vi rapporterar och varför. Är det möjligt bör barnet eller ungdomen erbjudas vara med när det förs vidare. I första steget förs detta vidare till ansvarig huvudledare eller barn- och ungdomsledaren.

När vi möter barn eller ungdomar enskilt ska andra känna till det. Vi bjuder inte hem eller träffar ungdomar utanför offentliga miljöer utan att vi känner dem väl.

Internetkontakt och sociala medier

Vi uppmanar samtliga ledare att noga tänka igenom sin kontakt med barn och ungdomar via internet och sociala medier. Som ledare inom barn- och ungdomsverksamheten inleder vi inte en kontakt på internet men kan efter övervägande besvara en. En ledare skickar till exempel inte en vänförfrågan på Facebook men kan om han eller hon anser det lämpligt acceptera en vänförfrågan från ett barn eller en ungdom. Vid detta övervägande bör man även tänka in hur man själv använder sociala medier och vad man lägger ut. Vi tror att det är värt att tänka på att missförstånd uppstår lättare när man inte ser varandra.

Fotografering

Fotografering av barn och ungdomar i vår verksamhet till olika typer av bildpublicering sker endast med vårdnadshavarens tillåtelse eller barnets egna samtycke efter 13 års ålder.

Fysisk kontakt

Fysisk kontakt är positivt och medmänskligt. Som ledare är det viktigt att lyssna in och respektera varje barns och ungdoms integritet och bestämmanderätt. Fysisk kontakt sker på barnets eller ungdomens initiativ. Fysisk kontakt kan också innebära risker för missförstånd och man bör därför känna barnet eller ungdomen väl. Vi vill även att man som ledare reflekterar kring fysisk kontakt med andra ledare och den kultur som råder eller skapas i barn- och ungdomsgruppen.

Skydda och främja barnens rättigheter

Övergrepp som lagbrott är bara en del. Vi vill uppmärksamma barn och ungdomar som riskerar att fara illa eller far illa i vår verksamhet eller någon annanstans. Vi strävar att efter varje samling reflektera tillsammans i ledargruppen. Vi tror att genom att ha en reflektion kan ledargruppen och varje enskild ledare utvecklas. Vi reflekterar kring frågorna:

- Vad har hänt?
- Vad har vi/jag lärt oss/mig?
- Hur kan vi/jag gå vidare?

Erfarna ledare ska fungera som ett stöd för resten av ledargruppen och förväntas ta ett större ansvar än en ung eller ny ledare.

Om vi på något sätt får veta eller misstänker att ett barn eller ungdom far illa ska detta omgående hanteras. Följande områden bör vi vara speciellt uppmärksamma på:

- Missbruk
- Övergrepp (sexuellt, fysisk misshandel, känslomässigt)
- Bristande tillsyn och omvårdnad
- Allvarlig psykisk ohälsa till exempel depression
- Självskadebeteende
- Ätstörningar
- Självordstankar eller beteende
- Våld eller aggressivitetstörning
- Allvarlig oförmåga att i övrigt fungera med omgivningen

Vi ser oss själva som en del av barnets eller ungdomens stödjande nätverk och vill vid behov uppmuntra barnet eller ungdomen att ta kontakt med elevhälsan eller ungdomsmottagning.

Solidaritet med barnen och ungdomarna är alltid viktigare än solidaritet med andra ledare. Vi ska därför alltid ta upp med ansvarig ledare om någon annan ledare bryter mot vår värdegrund. Om den ansvarige ledaren bryter mot våra riktlinjer när det gäller hur vi bemöter våra barn och ungdomar eller på annat sätt uppträder olämplig är det bästa att ta upp det med personen i fråga eller med huvudledare/ansvarig ledare. Här kan även den kontaktgrupp som finns tillgänglig vara till hjälp (se sid 5).

Om vi misstänker att ett barn eller ungdom far illa i vår verksamhet eller någon annanstans följer vi följande interna handlingsplan i hur vi hanterar den informationen:

1. Vänd dig till en ledare i samma grupp som du har förtroende för
2. Vänd dig till huvudledare för den verksamhet barnet eller ungdomen finns i
3. Prata med barn- och ungdomsledaren
4. Vänd er till den kontaktgrupp som finns till för att agera bollplank i svåra frågeställningar

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen (SFS 2001:453) omfattas ej verksamheter likt Skarpnäckskyrkans barn- och ungdomsverksamhet av anmälningsskyldighet. Dock bör var och en som får kännedom om något som kan innebära att Socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd anmäla detta till socialnämnden (SoL 14 kap. 1 §).

En anmälan kan gälla sådant man får veta som skapar oro över ett barns situation t.ex. misstanke om övergrepp, omsorgsbrist eller vanvård och riskbeteenden som missbruk eller kriminalitet. Anmälan till Socialnämnden bör aldrig göras utan att Skarpnäckskyrkans kontaktgrupp först har varit delaktig i ärendet.

Kontaktgrupp

Kontaktgruppens roll är av stödjande och rådgivande karaktär inom det område som ryms i Skarpnäckskyrkans värdegrund. Personerna som är med i kontaktgruppen har antingen yrkeskunskap av eller lång erfarenhet av arbete med barn och ungdomar. Kontakt tas med kontaktgruppen i de situationer då enskilda ledare eller ledargrupper behöver stöd eller råd. Kontaktgruppens medlemmar arbetar inte ensamma utan är alltid minst två. Kontaktgruppen väljs vid församlingens årsmöte eller vid ett församlingsmöte.

Utdrag från belastningsregistret

Alla ledare över 18 år ska visa ett utdrag utan anmärkning från belastningsregistret. Ledaren beställer själv detta utdrag från belastningsregistret, tar med det öppnat och visar upp det för registeransvarig ledare som noterar att detta gjorts. Detta bör ske varje år. Utdraget får enligt lag inte sparas av någon annan än personen det gäller.

Alla ledare oavsett ålder ska ha tagit del av och undertecknat Skarpnäckskyrkans värdegrund och bör delta på våra utbildningsdagar. Det är huvudansvarig ledare som ansvarar att nya ledare tar del av värdegrunden.

Registeransvariga

Registeransvariga är de två personer som ansvarar för att samtliga ledare visar upp sina utdrag från belastningsregistret. Det bör ske en gång per år. Registeransvariga väljs vid Skarpnäcks Frikyrkoförsamlings årsmöte. Det är även de registeransvariga som ser till att alla ledare har undertecknat Skarpnäcks Frikyrkoförsamlings värdegrund, detta behöver endast ske vid ett tillfälle.

Det som kontrolleras då utdraget visas upp är att:

- Utdraget ligger i ett öppnat kuvert
- Utdraget är aktuellt
- Personuppgifter överrensstämmer
- Att belastningsregistret är utan anmärkning

Registeransvariga dokumenterar i en pärm på ungdomsledarens kontor att personen visat upp utdraget samt vilket datum detta skedde. Det dokumenteras inte vad utdraget innehöll.

Värdegrund för barn- och ungdomsarbete i Skarpnäckskyrkan antagen vid Skarpnäcks Frikyrkoförsamling församlingsmöte 2014-11 27.

Senast uppdaterad 2014-11-27 av Therese Asklöf

Litteraturförteckning

Bibeln

I trygga händer – Etisk vägledning för arbete bland barn och ungdomar.

Grundmaterial och Bakgrundsmaterial. Frälsningsarméns sociala institut. 2:a uppl. 2003.

Regeringskansliet. (2006). Mänskliga rättigheter. Konventionen om barnets rättigheter.

Stockholm: Utrikesdepartementet.

SFS 2001:453. Socialtjänstlagen. Stockholm: Socialdepartementet.

Hemsidor:

Barnombudsmannen (BO) www.barnombudsmannen.se

Barnens rätt i samhället www.bris.se

Brottsförebyggandet rådet (Brå) www.bra.se

Rädda Barnen www.rb.se

Polisen www.polisen.se/Service/Blanketter/Blanketter-belastningsregistret

Scouterna www.tryggamoten.se